

[Svend Haugaard.]

har en svaghed for hemmelighedskræmmeri, eller det er, fordi det er den nemmeste måde at klare ubehagelige spørgsmål på. Nogle stykker af os har været ud for, når vi har diskuteret, at man har sagt, at det dér kan vi desværre ikke svare på, for det er en hemmelig ting, som man altså ikke giver oplysning om. Jeg vil gerne spørge, om vi må få et løfte om en væsentlig forbedring også med hensyn til det stof, der stilles til folketingsmedlemmernes rådighed på disse områder.

I samme forbindelse har jeg lyst til at spørge, om man i regeringen overvejer en støtte til en bedre udenrigspolitisk oplysning af befolkningen; ud over udgivelsen af bøger fra udenrigsministerens side, som jeg synes er helt storartet, var der måske nok noget mere, man kunne gøre. Man kunne f. eks. give et økonomisk tilskud til udsendelse af korrespondenter til presse, radio og TV; jeg håber ikke, det skal betragtes som typisk, at dengang man i TV skulle have sparekniven frem, var den første ting, man nedskar på, den planlagte udsendelse af korrespondenter til udlandet for TV-avisen.

Udenrigspolitikken er jo et ganske kolosalt område, og det er faktisk ufatteligt, at en enkelt minister er i stand til at klare det, men trods den store arbejdsevne, er det jo altså heller ikke muligt. Det bliver stadig mere og mere omfattende og betydningsfuldt, og jeg vil gerne spørge, om regeringen har overvejet en udvidelse af ministerposterne på det udenrigspolitiske område, f. eks. i form af oprettelsen af en FN-ministerpost. Jeg ved godt fra tidligere, at udenrigsministeren i højere grad ønsker sig et par viceudenrigsministre end en FN-minister.

Jeg tror, der er en principiel forskel på disse to ting; man venter uvilkårligt af en udenrigsminister, at han også skal kunne afsætte varer, han skal til en vis grad være eksportminister, og han må da let kunne komme i strid med sig selv, når han det ene øjeblik skal tænke nationalt-handelspolitisk og det næste øjeblik internationalt-mellemfolkeligt. Jeg tror ikke, vi kommer ret meget videre, hvis ikke man i ethvert ministerium har i det mindste én minister, som er valgt med det bestemte ansvar, at han skal kunne tænke globalt og har en bestemt forpligtelse hertil.

Jeg er glad for den danske stilling til Afrikaspørgsmålet. Det kommer i allerhøjeste grad os ved som mennesker, hvordan man behandler afrikaneren i hans eget land. Men det skulle jo nødig blive blot en gestus, og jeg vil spørge udenrigsministeren, hvordan han bedømmer mulighederne for at få disse sanktioner vedtaget i sikkerhedsrådet og mulighederne for en effektiv blokade derefter. Og har man fra dansk side foretaget sig noget, eller vil man gøre det i fremtiden, for at få NATO-landet Portugal til at standse sin diskriminering af personer i de portugisiske Afrikaområder, som jo på mange måder er lige så alvorlig som det, der foregår i Rhodesia og i Den sydafrikanske Union? Jeg vil også gerne spørge, om man over for Portugal har tænkt sig at gøre noget for at hindre, at dette land bliver sanktionsbryder. Det var rart, om vi kunne følge den politiske indsats op også ved en praktisk hjælpeforanstaltning, og var det ikke en idé, om man i et af Den sydafrikanske Unions nabolande oprettede et uddannelsescenter, hvor flygtninge fra Den sydafrikanske Union havde mulighed for at få den uddannelse, de senere måtte få brug for i deres eget land?

Det tegner sig mere og mere klart, at betingelsen for en fortsat afspænding er for det første en hindring af atomvåbenspredningen, herunder tysk medbestemmelsesret derover, og for det andet en anerkendelse af Oder-Neissegrænsen. Jeg skal ikke sige noget om MLF; jeg kan slutte mig til det, som hr. A. C. Normann og hr. Kai Moltke sagde, men vil dog gerne understrege ønskeligheden af, at Danmark tager en klarere stilling til disse spørgsmål.

Set fra Vesttysklands side kan det måske være forståeligt, at man føler sig lidt diskrimineret derved, at man ikke selv har medbestemmelsesret; det er jo efterhånden blevet et statussymbol mellem stormagter, at man helst skal have en vis bestemmelsesret over disse atomvåben. Men vi kunne måske gøre noget for at fjerne dette tyske mindreværdskompleks, hvis vi — eller hvis lidt flere lande — gav et løfte om, at vi ikke nogen sinde ville anskaffe atomvåben. Jeg kan stadig ikke forstå, hvorfor vi i de nordiske lande ikke kan gøre det, og jeg kan ikke forstå, hvorfor man ikke kan tage et nordisk initiativ til at få endnu flere lande til at